

Uz Dan Ratne mornarice, pomorstva i riječnog brodarstva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije

Proslava Ratne mornarice, pomorstva i riječnog brodarstva nije samo praznik ovog dijela naših oružanih snaga, već i praznik svih jugoslavenskih pomoraca. Potekao je na svjetlim tradicijama narodnooslobodilačke borbe kad je mlada Titova mornarica s drvenim brodovima i posadama čeličnih srca ponosno istakla jugoslavensku zastavu s petokrakom zviždrom na nepokorenom Jadranskom moru. Te velike tradicije bile su nastavak vjekovne borbe protiv osvajača na ovom prostoru. Od neretljanskih i omiških gusara, senjskih uskoka, revolucionarnih mornara u Boki Kotorskoj i predratnog rada Komunističke partije, stvarao se revolucionarni i slobodarski duh. U tome je i današnji praznik svečanost svih koji su za more vezani.

Proslava kao i svake ranije godine obilježava naš praznik sumiranjem postignutih rezultata u proteklom razdoblju, dostignutih planskih zadataka i utvrđivanjem onih budućih.

Za nas je to osobito važno danas kad pred nama stoje krupni zadaci utvrđeni smjernicama društveno-političkog razvoja zasnovanim na zaključcima 13. Kongresa SKJ.

U tome što smo pomorska zemlja bogate prošlosti more za nas u suvremenom dobu znači otvoreni put u svijet i vezu sa svijetom; jer danas povezanost u svjetskim razmjerima čini imperativ ovog vremena.

Takav položaj nesumnjivo je od ogromnog značaja za razvoj našeg samoupravnog socijalističkog društva, naše samostalnosti i samobitnosti nea ovom prostoru i čini objektivnom nužnost uključivanja u suvremene procese progresivnog svijeta.

U tom smislu suvremena društvena kretanja i realna predviđanja njihova razvoja, kao i aktivna uloga naše i drugih nesvrstanih zemalja, od posebnog su značaja u pozitivnim kretanjima u svijetu u procesu uspostavljanja novih i pravednijih društvenih odnosa. Naša je zemlja, osobito u novijoj historiji, postigla ogroman prestiž u svijetu upravo zbog njene aktivne borbe za mir i za pravednije međunarodne odnose u svim njihovim sferama. Upravo takav stav proizlazi iz našeg unutrašnjeg društvenog bića. Kao zemlja i društvo, mi smo zajednica ravnopravnih naroda i narodnosti, razvijenih demokratskih odnosa sa stvorenim za afirmaciju vrijednosti čovjeka samo na osnovi njegova rada. Prema

tome, tu nam je moralno pravo da se i u međunarodnim odnosima borimo za isto takve odnose u svijetu.

Sloboda suvremenog komuniciranja, zasnovana na burnom cjelokupnom razvoju, tehničkom i tehnološkom, a osobito na revolucionarnim kretanjima, objektivno ne zaobilazi morske i riječne prostore. Zavisno od ocjene tog prostora i mogućnosti koje on pruža u ukupnom i komplementarnom razvoju zemlje, zavisit će i stupanj korištenja te neosporne prednosti.

Ona je predviđena kroz ukupni dosadašnji razvoj i perspektiva je koja se nameće, bez obzira na trenutne poteškoće, izazvane prije svega interesima za dominacijom i eksploatacijom u ekonomskim, političkim i kulturnim odnosima. Takvo stanje odnosa objektivno je neodrživo.

Usprkos različitosti u interesima, lanac stega puca i stvara prostore naprednijoj i nužnoj suradnji u svijetu. Nepravovremene i ne-realne ocjene razvoja u pomorstvu i riječnom brodarstvu imale bi, između ostalog, negativne posljedice i u tom pogledu.

Prema tome, u sadašnjoj fazi razvoja perspektiva je u većem stupnju integracije ukupnih interesa društva, njegovih ukupnih potencijala: nauke, tehnologije i potrebne razmjene u svjetskim razmjerima. Naša zemlja takve mogućnosti ima, i bit će ih sve više u neizbježnim integracionim procesima interesa kao jedino mogućem pravcu suvremenog i bržeg razvoja. Pravci razvoja su logični i jasni, a kreću k potrebi izgradnje suvremenijeg brodogradnje i opreme, modernizacije brodograđevnih kapaciteta, racionalnije i suvremenije tehnologije, organizaciono i tehnološki suvremenijeg i efikasnijeg rada, sve na osnovi usklađenih interesa društva, organizacija udruženog rada i organa osnovnih i širih društveno-političkih zajednica.

Razmatrati i sagledavati integracione procese u oblasti pomorstva i riječnog brodarstva, a ne cijeniti potreban nivo suvremenosti pomorskih i riječnih službi, službe spasavanja, kao i ostalih organa i organizacija međusobno uvjetovanih u jedinstvenom sistemu, vodilo bi neminovno k stagnaciji i gubljenju koraka.

Bez suvremene organizacije u pomorstvu i riječnom brodarstvu, jedinstva i efikasnosti povezivanja strukture u jedinstveni sistem u

politici razvoja i djelovanja na nivou SFR Jugoslavije, ne bi bilo moguće ostvariti veće i nužne prodore u privredi zemlje u cjelini.

Suvremeni međunarodni odnosi, a posebno vojno-politički kao značajan njihov dio, nameću postojanje i razvoj efikasnog obrambenog sistema garancije nezavisnosti i nesmetanog razvoja zemlje. Složenost te situacije proizlazi iz prisutnih interesa za dominacijom u pojedinim regionima svijeta.

Sredozemlje s prostorom koji mu gravitira najuvjerljivije ukazuje na suprotnosti u odnosima zemalja u njemu i izvan njega. U ovom regionu je većim dijelom koncentrirana vojna sila koja se u dužim ili kraćim periodima ispoljava u najgrubljem vidu kroz ratove (duže ili kraće) i intervencije, uz stalnu opasnost nastajanja novih ratnih žarišta.

Naš zemlja, kao dio tog prostora i neposredno zainteresirana za tok razvoja, ulaže ogromne napore za mirno rješavanje svih suprotnosti i uporno se bori za miroljubivu politiku suradnje među zemljama i dobrosusjedске odnose.

Istovremeno razvija takav koncept vlastite odbrane, da osigura nezavisnu politiku i integritet zemlje. Mi imamo i dalje razvijamo takav sistem obrane koji nije (i ne može biti) usmjeren protiv drugog, ali je mobilan i efikasan, s neograničenim mogućnostima u obrani vlastite zemlje. On je zasnovan na angažiranju cjelokupnih potencijala društva: ljudskih, materijalnih, idejno-političkih i moralnih vrijednosti samoupravnog socijalizma.

U tom cilju su usmjerene naše obrambene pripreme. Zavisno od stupnja pripremljenosti, angažiraju se u slučaju potrebe sve snage na ovom prostoru. Pomorstvo u cjelini ima u sistemu obrane veliki značaj u vođenju oružane borbe i osiguranju efikasnosti sistema u svim uvjetima eventualnog rata.

U izgradnji Ratne mornarice i u obrambenim pripremanjima društva u cjelini, kapaciteti naše brodograđevne industrije, naučna dostignuća naučnih i naučno-istraživačkih insti-

tucija i radnih organizacija, službe pomorstva i ratne mornarice, dali su svoj puni doprinos Tehnološkim rješenjima ratne brodogradnje, izgradnjom svih pa i neajsloženijih vrsta ratnih brodova, opreme i borbenih sistema, ulazimo u sam vrh razvijenijih zemalja i sam vrh svjetske brodogradnje. Našim morem danas plove suvremeni ratni brodovi visokih borbenih mogućnosti, izgrađeni i opremljeni u našim brodogradilištima, djelo ruku naših radnih ljudi, s ugrađenim sredstvima širokog operativnog udjela brojnih privrednih grana naše zemlje. Snage na obali i otocima opremljene su sredstvima ratne tehnike zavidnih borbenih mogućnosti, proizvedenim u našim fabrikama i projektiranim u našim institutima.

U daljnjem razvoju naše koncepcije opće narodne obrane i društvene samozaštite na ovom prostoru osnovni je pravac u modernizaciji i popuni sredstava u opsegu i skladu s mogućnostima zemlje, u izgradnji novih i još suvremenijih brodova i borbenih sistema na obali i otocima, izgradnji suvremenije organizacije rukovođenja i komandiranja obranom, efikasnijoj kontroli mora i obalno-otočnog područja, u jačoj suradnji svih subjekata odbrane u cilju povećanja ukupnih obrambenih sposobnosti u suvremenim uvjetima,

Obilježavajući godišnjicu i Dan ratne mornarice, pomorstva i riječnog brodarstva SFR Jugoslavije, ocjenjujem da su postignuti veliki rezultati u sveukupnim naporima na daljnjem usavršavanju našeg obrambenog sistema i razvoju pomorstva i pomorske privrede u cjelini. Još neriješeni problemi u pomorstvu uopće nalažu zajedničku potrebu da i dalje još upornije radimo na njihovom usavršavanju i cjelovitom razvoju uopće, posebno ističući pomorski karakter i orijentaciju naše zemlje.

Svim radnim ljudima, pomorcima, brogarskim radnim organizacijama, naučnim i naučno-istraživačkim ustanovama i drugim organizacijama u pomorstvu i riječnom brodarstvu, pripadnici Ratne mornarice žele mnogo uspjeha.

Komandant Vojno-pomorske oblasti
viceadmiral Božidar GRUBIŠIĆ